

Kako srednje škole Varaždinske županije koriste europske projekte?

Valentino, Poljak

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:010414>

Rights / Prava: [Attribution-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-25**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Valentino Poljak

KAKO SREDNJE ŠKOLE VARAŽDINSKE
ŽUPANIJE KORISTE EUROPSKE
PROJEKTE?

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2019.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Valentino Poljak

Redovni student

Matični broj: 44165/15-R

Smjer: Informacijski sustavi

Preddiplomski studij

KAKO SREDNJE ŠKOLE VARAŽDINSKE
ŽUPANIJE KORISTE EUROPSKE
PROJEKTE?

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Doc. dr.sc Goran Hajdin

Varaždin, lipanj 2019.

Valentino Poljak

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autor potvrdio prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Ključan pojam ovog rada je europski projekt. To je pojam koji se pokušava objasniti kroz cijeli rad, nastoji se uz razne definicije pobliže objasniti što je to projekt uopće, a također i ono što je vrlo bitno za ovaj rad, a to je kako se ti europski projekti koriste u obrazovanju, točnije u srednjim školama. Također, nastoji se objasniti i pojam srednjih škola, što su to srednje škole, koje srednje škole postoje te koje se nalaze u Varaždinskoj županiji. U radu se želi i prikazati program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje i mlade, a taj program naziva se Erasmus+. Iz tog programa će se objasniti kako on funkcionira, koje su njegove ključne aktivnosti i područja na kojima djeluje taj program te projekti koji se financiraju iz tog programa sredstvima Europske unije. Upravo tome je i posvećen najveći dio rada, uz to da se prikažu i projekti koje provode srednje škole iz Varaždinske županije. Upravo je zadnji dio ovog rada posvećen opisivanju dobrih primjera iz prakse gdje se može vidjeti kako Varaždinske srednje škole koriste projekte, koje projekte koriste najčešće te koje projektne linije možda eventualno još ne koriste. Na temelju ovog rada možemo reći kako srednje škole jako dobro koriste europske projekte i projektne linije koje su im dostupne te je vidljivo kako im ti projekti uvelike pomažu u poboljšanju kvalitete nastave i njihovog sustava obrazovanja učenika.

Ključni riječi: projekt, europski projekt, srednja škola, Varaždinska županija, Erasmus+ program

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Što je projekt	2
2.1 Svrha projekta	3
2.2 Životni ciklus projekta	3
2.3 Europski projekt.....	3
2.4 Preduvjeti sudjelovanja u projektu	4
2.4.1 Ljudski potencijali	4
2.4.2 Financijski kapacitet	4
2.4.3 Iskustvo.....	5
2.5 Dionici u projektu	5
3. Podjela srednjih škola	7
3.1 Srednje škole na području Varaždinske županije.....	8
4. Erasmus+ program	10
4.1 Obilježja Erasmus+ programa	10
4.1.1 Programi uključeni u Erasmus+	10
4.1.2 Ključne aktivnosti i proračun programa.....	11
4.2 Karakteristike programa.....	12
4.3 Provedba programa u Republici Hrvatskoj (RH)	14
5. Primjeri korištenja projekata srednjih škola Varaždinske županije.....	15
5.1 „JOB MARKET 4.0 - CHALLENGES FOR EUROPEAN WORK AND LIFE“ projekt Prve gimnazije Varaždin	15
5.2 „ECWORK“ projekt Elektrostrojarske škole Varaždin	16
5.3 „Višejezičnost u digitalnom i multikulturalnom okruženju“ projekt Srednje škole Ivanec ...	16
5.4 „COOPERATIVE LEARNING AND DIGITAL SKILLS IN ENTREPRENEURSHIP EDUCATION“ projekt Graditeljske, prirodoslovne i rudarske škole Varaždin	17
5.5 „ATRÉVETE A EMPRENDER“ projekt Gospodarske škole Varaždin.....	18

5.6 „SIPS mobility“ projekt Strojarske i prometne škole Varaždin.....	19
5.7 „Zdravstvena njega za EU-građane“ projekt Srednje škole u Maruševcu s pravom javnosti	20
5.8 Osvrt na projekte	20
6. Zaključak	24
Literatura	26
Popis tablica.....	28
Popis slika	28

1. Uvod

Tema ovog završnog rada je *Kako srednje škole Varaždinske županije koriste europske projekte?*. Tema ovog rada činila se vrlo zanimljivom budući da su se ulaskom Hrvatske u Europsku uniju pojavile mnoge mogućnosti, ne samo vezane za korištenje sredstava iz europskih fondova za poduzeća, ali i za usavršavanje ljudi (počevši od učenika osnovnih i srednjih škola pa sve do visokoškolskog obrazovanja) u svim područjima djelovanja. Stoga bi se istraživanjem ovog, relativno novog područja dobila zanimljiva, ali i vrlo bitna saznanja koja bi omogućila uvid u stanje škola, njihovo korištenje mogućnosti koje je otvorio ulazak u Europsku uniju, ali i uvid u moguće promjene za napredovanje u tom području.

Sukladno navedenom, osnovni cilj i svrha izrade ovog rada jesu upoznavanje sa stanjem kako škole u Varaždinskoj županiji funkcioniraju te koriste li mogućnosti vezane uz europske projekte. Osim navedenog, ciljevi rada su upoznavanje s tematikom projekata i načinom provođenja istih, uviđanja važnosti poznavanja i provođenja projekata općenito.

Kako je u ovome radu fokus stavljen na srednje škole i projekte vezane uz školstvo i obrazovanje potrebno je razumjeti kojim se programom Europske unije takvi projekti financiraju i provode. Trenutni program koji se provodi u razdoblju financiranja od 2014. godine do 2020. godine naziva se ERASMUS+ program koji svojim ključnim aktivnostima donosi mnoge mogućnosti kako za učenike i studente, tako i za same profesore. Programom upravlja Europska komisija s fondom od 14,7 milijardi eura potpore za projekte u razdoblju njegova trajanja. Detaljnije o funkcioniranju ovog programa i projekata će biti objašnjeno u poglavljima koja slijede (Europska komisija, 2018).

2. Što je projekt

Postoje mnoge definicije projekta, no samo jednoznačna i točna definicija koja bi opisala što je točno projekt ne postoji jer to je stručni termin koji se koristi u mnogim slučajevima i situacijama, tako da će se u nastavku probati opisati više situacija kako bi se što bolje shvatio termin projekt.

„Projekt je privremeni poduhvat poduzet u svrhu stvaranja jedinstvenog proizvoda, usluge ili rezultata“ (Divjak, 2009).

Kako sama autorica kaže, projekt je zapravo nešto privremeno poduzeto kako bi se uspio stvoriti određeni proizvod ili neka usluga ili samo određeni rezultat. Nameću nam se tri osnovna pojma iz ove definicije, a to su: privremenost, jedinstvenost i određena razrada. Svaki projekt ima svoj početak i kraj. Kada projekt krene u razradu, to je njegov početak, a kraj može nastupiti u više situacija od kojih je najbolja, odnosno željena ona kada se ispune svi ciljevi projekta. Naravno, postoji i mogućnost da se jasno vidi da je nemoguće postići određene ciljeve iz nekih razloga pa projekt može završiti i prije ispunjavanja svih ciljeva (Divjak, 2009).

„Projekt je kompleksan, društveni, otvoreni i dinamični sustav koji ima odnos sa svojim okruženjem“ (Vela, 2015).

Projekt je jako složen jer se u njemu nalazi niz drugih aktivnosti, odnosno ponavljajućih procesa koji se moraju obaviti kako bi i projekt bio gotov. Za projekt kažemo da je društven jer na njemu često radi velika grupa ljudi i na projektu jedne organizacije često rade i ljudi iz drugih organizacija, odnosno poslovni partneri. Dinamičan je jer se svi poslovi obavljaju brzo i kako je neki posao gotov kreće se odmah na drugi kako bi se uspjeli svi ciljevi ispuniti i sve aktivnosti završiti na vrijeme (Vela, 2015).

„Projekt je niz koordiniranih aktivnosti, s određenim početkom i završetkom, vođenih za postizanje specifičnog cilja u ograničenom vremenu, troškovima i resursima“ (Divjak, 2009).

Postoje određene karakteristike svakog projekta, a one govore da je projekt jedinstveni poduhvat koji ima ograničeni opseg. Projekt se mora sastojati od povezanih aktivnosti, a uspješan projekt je tek onaj kada je njegov rezultat postigao traženu kvalitetu. Kako bi projekt bio što uspješniji, u njega trebaju biti uključeni mnogobrojni ljudski i materijalni resursi. Projekt se ne smije poistovjetiti s rezultatom zbog kojeg se pokreće te provodi projekt. Realizacija samog projekta je ograničena trajanjem, resursima, veličinom ili opsegom rezultata, proizvoda ili usluga (Divjak, 2009).

2.1 Svrha projekta

Prije nego se krene provoditi projekt potrebno je odgovoriti na pitanje što se želi tim projektom postići i zašto se uopće provodi? Projekti se ne provode i ne bi se trebali provoditi jer ljudi ne znaju što bi radili već se provode zbog činjenice da u određenoj zajednici postoje neki problemi koji se tim projektom žele riješiti. Najčešće se projektom žele riješiti sljedeći problemi: zadovoljavanje potreba ciljanih skupina, potreba za izmjenom okvira, odnosno uvjeta djelovanja i rada društva kao što su zakoni ili neke druge javne politike, dostizanje viših i boljih tehnoloških standarda u društvu ili zadovoljenje javno istaknutim potrebama društva te rješavanje problema identificiranih kod određenih pojedinaca, odnosno organizacija i u zajednici (Vela, 2015).

Potrebno je i razjasniti razlike između projekta i programa jer se ta dva pojma često miješaju jedan s drugim. Projekt je zapravo niz aktivnosti potrebnih za postizanje točno određenih ciljeva koji moraju biti postignuti u određenom roku i imaju određen proračun, dok je program skup više projekata i oni zajedno čine cjelinu i postižu rješavanje jedinstvenog cilja. Programi traju duže od projekata te oni imaju zahtjevnije i teže aktivnosti za provedbu (TopInfoWeb, 2018).

2.2 Životni ciklus projekta

Provođenje projekta mora proći kroz slijed logički povezanih faza. Niz tih faza od početka izvođenja projekta pa sve do njegovog kraja naziva se životni ciklus projekta. Projekti u različitim područjima imaju različito trajanje životnih ciklusa. Životni ciklus projekta sastoji se od 5 faza, a to su: konceptualna faza, planiranje, testiranje, implementacija i zaključenje. U konceptualnoj fazi se razvija ideja i stvara koncept projekta te se procjenjuje rizik i određuju se okvirne vrijednosti vremena i troškova potrebnih za projekt. Kod planiranja se svi elementi iz prethodne faze preciznije definiraju i određuje se točno vrijeme potrebno za projekt te točni troškovi projekta. U fazi testiranja se cijeli plan testira i završava se projektna dokumentacija te se prelazi u proces provedbe. U fazi implementacije se gotovi proizvod ili usluga koja je proizašla iz projekta implementira u organizaciju. Kod zaključenja se završava projekt i provodi se realokacija resursa (Divjak, 2009).

2.3 Europski projekt

Europski projekt je projekt temeljen na određenom području koji se financira iz fondova EU i dostupan je svim članicama. Područja djelovanja projekata su podijeljena na programe pa tako postoje: program za obrazovanje, osposobljavanje, sport i mlade koji se naziva Erasmus+, program za istraživanje i inovacije naziva se Obzor 2020 (engl. Horizon 2020), program za

konkurentnost malih i srednjih poduzeća naziva se Cosme, program pravosuđa nazvan je Justice, program za prava i državljanstvo nazvan je Prava i državljanstvo, program za okoliš i klimatske aktivnosti nazvan je Life. Postoji još nekoliko programa kao što su oni za zdravlje, fiskalizaciju, zapošljavanje i ostali. U ovom radu će biti obrađen program Erasmus+ iz razloga što je taj program namijenjen obrazovnim institucijama kao što su srednje škole koje su tema ovog rada i istraživanja, a preostali navedeni programi nisu povezani s temom ovog rada pa neće ni biti razrađeni (Krstić, 2016).

2.4 Preduvjeti sudjelovanja u projektu

Kako bi uopće moglo doći do realizacije nekog projekta, potrebni su određeni preduvjeti bez kojih projekt ne bi mogao postojati. Stoga su u ovom dijelu rada objašnjeni ljudski potencijali, financijski kapacitet te iskustvo kao nužni čimbenici za izradu te realizaciju projekta. U nastavku slijedi objašnjenje svakog od spomenutih čimbenika (Vela, 2015).

2.4.1 Ljudski potencijali

Jedan od najvažnijih preduvjeta za sudjelovanje na projektu je imati dobar tim ljudi koji znaju i mogu provesti projekt. Sa većim projektima potrebna je i veća potreba za ljudskim potencijalima te organizacije moraju imati dovoljan broj zaposlenih da bi ušle u projekt jer inače će vrlo teško uspjeti provesti projekt. U nekim je slučajevima potrebno slati i životopise određenih članova projektnog tima kako bi se dokazalo da ti ljudi imaju dovoljno znanja i da su iskusni te kompetentni provoditi projekt kvalitetno (Vela, 2015).

Ključne kompetencije koje bi članovi projektnog tima trebali imati su prije svega stručnost na području u kojem se provodi projekt. Moraju poznavati kako se projekt provodi, odnosno sva pravila provođenja projekta, moraju poznavati i nacionalno zakonodavstvo. Također, vrlo je bitno poznavanje barem hrvatskog i engleskog jezika, kao i vještine komuniciranja, planiranja, organiziranja (Vela, 2015).

2.4.2 Financijski kapacitet

Postoje 2 aspekta s kojih se promatraju financijski kapaciteti. U prvom aspektu se provjerava postoji li dovoljno financijskih kapaciteta koji mogu zadovoljiti uvjete javnog poziva i tada je vrlo bitno provjeriti financijske kapacitet prijavitelja u razdoblju od zadnje tri godine od prijave projekta. U drugom aspektu se provjeravaju financijska sredstva koja će pomoći prijavitelju sufinanciranje projekta te samo financiranje projekta. Oba aspekta financijskih kapaciteta moraju biti zadovoljena da bi projekt mogao dobiti sredstva iz fondova EU (Vela, 2015).

Kod sufinanciranja projekta javljaju se i projektni partneri koji zajedno s prijaviteljem dogovaraju udio u postotku sufinanciranja projekta te svoje udjele u ukupnom iznosu sufinanciranja. Za sufinanciranje projekata organizacija može koristiti vlastita sredstva s računa, kredite ili zajmove od banaka ili pak subvencije i druga bespovratna sredstva. Također, vrlo je bitno da prijavitelj obavi sve svoje obveze prema državi i zaposlenicima u potpunosti u trenutku sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava jer u protivnom projekt neće biti financiran (Vela, 2015).

2.4.3 Iskustvo

Još jedan vrlo važan čimbenik koji se odnosi na prijavu projekta je iskustvo u provedbi projekata. Iskustvo može biti na način da je riječ o iskustvu u sličnim projektima koji su se financirali sredstvima iz izvora EU i to je onda velika prednost nad konkurentima koji su se također prijavili na natječaj. Kako bi dokazali iskustvo, treba koristiti konkretne projektne reference i navesti ključne projekte, njihovo trajanje, vrijednost, partnere i ostvarene ciljeve koje treba prikazati (Vela, 2015).

2.5 Dionici u projektu

Dionici se razlikuju prema svom statusu na projektu. Postoji nekoliko dionika i to su: prijavitelj, partner, suradnik, povezana organizacija, korisnik (Vela, 2015).

Prijavitelj je osoba, najčešće pravna ili fizička, koja se prijavljuje na natječaj za projekt. Kako bi se uspješno prijavio na projekt, prijavitelj mora zadovoljiti određene uvjete za prihvatljivost. On također ima i bitnu ulogu u samom projektu; mora pripremiti te voditi projekt i upravljati aktivnostima i proračunom. Kad je projekt počeo, prijavitelj je imenovan projektnim koordinatorom (Vela, 2015).

Pravna ili fizička osoba koja se prijavljuje na natječaj u projektnom konzorciju, odnosno u zajedničkom prijavljivanju više organizacija unutar istoga projekta, naziva se partnerom. Svi uvjeti prihvatljivosti kojima udovoljava prijavitelj mora udovoljavati i partner s time da partner nema toliko aktivnosti za koje je odgovoran. Mora potpisati konzorcijski ugovor s prijaviteljem te nema komunikaciju s ugovornim tijelom već za njega svu komunikaciju obavlja prijavitelj (Vela, 2015).

Partnerskim ili konzorcijskim ugovorom se reguliraju sva prava i obveze koje ima određeni partner u konzorciju i to je temeljni akt za reguliranje rasporeda i potrebnih sredstava u samom projektu. Mora biti potpisan od svih članova konzorcija. Svi se članovi konzorcija moraju pridržavati svojih obveza inače će biti penalizirani na razne načine, a čak je moguće da dođe i do

suspenzije primanja sredstava iz fondova EU. Kako se to ne bi dogodilo, moraju se birati partneri koji su spremni svoje znanje i vrijeme uložiti u projekt te koji će ispunjavati svoje ugovorne obveze (Vela, 2015).

Kao i partner i prijavitelj suradnik je također pravna ili fizička osoba koja sudjeluje u provedbi aktivnosti bitnih za projekt, ali ne mora zadovoljavati uvjete prihvatljivosti ni partnera ni prijavitelja. Zbog toga on nema veliki udio u provedbi i većinom se njegova pomoć odnosi na provedbu točno određene aktivnosti (Vela, 2015).

Povezana organizacija je pravna osoba, povezana je s prijaviteljima i partnerima preko organizacijskih, pravnih ili zakonodavnih sredstava. Ovaj oblik dionika je relativno nov i karakterističan je za projekte iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova. Projektne organizacije moraju zadovoljiti uvjete prihvatljivosti partnera i prijavitelja, ali imaju manji opseg posla (Vela, 2015).

Korisnik je pravna ili fizička osoba, a potpisala je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. Nakon što je potpisala taj ugovor, postala je korisnikom sredstava iz EU fondova za projekt za koji se prijavila (Vela, 2015).

3. Podjela srednjih škola

Srednje škole u Hrvatskoj su trogodišnje ili četverogodišnje škole koje učenici pohađaju nakon završene osmogodišnje osnovne škole. To je obrazovanje drugog stupnja i završavanjem srednje škole stječe se srednja stručna sprema. Postoji više vrsta srednjih škola, a osnova podjela je na gimnazije, strukovne škole i umjetničke škole. Puna podjela škola prikazana je na slici 1. (CISOK, 2018).

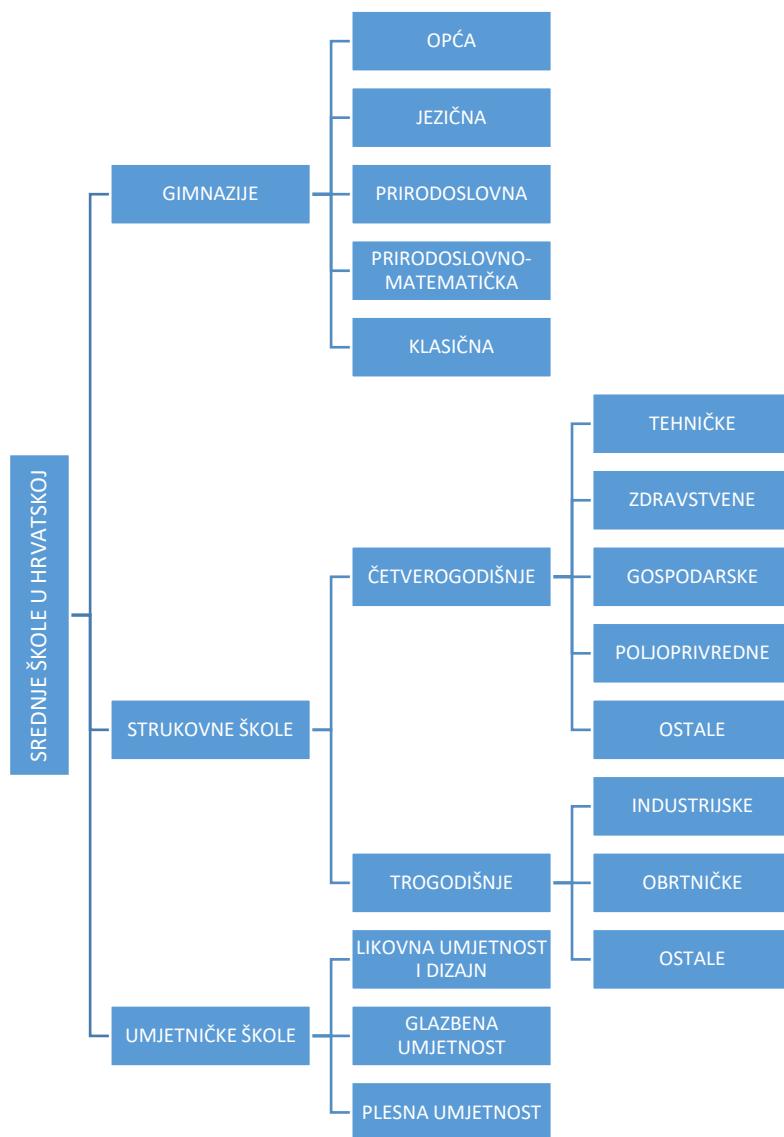
Gimnazije su četverogodišnje općeobrazovne škole. Postoji više gimnazijskih programa, a oni se dijele na: opći, klasični, jezični, prirodoslovni, prirodoslovno-matematički i umjetnički. Osim tih, postoje još i eksperimentalni gimnazijski programi, a oni su: zdravstvena, ekonomska, tehnička, umjetnička te gimnazija održivog razvoja. Nakon završene gimnazije učenici nisu osposobljeni ni za jedno konkretno zanimanje jer gimnazijski programi služe pripremi učenika za daljnje školovanje na visokoškolskim ustanovama. Kako bi mogli nastaviti obrazovanje na nekoj visokoškolskoj ustanovi, učenici moraju položiti državnu maturu koja je ujedno i završni ispit obvezan samo za učenike gimnazija (CISOK, 2018).

Strukovne škole također imaju podjele na tehničke, zdravstvene, gospodarske, trgovačke, poljoprivredne i druge škole koje traju četiri ili pet godina te postoje i industrijske i obrtničke škole koje imaju programe u trajanju od tri godine. Završetkom nekog od navedenih programa stječe se srednja stručna sprema. Uz spomenute, u strukovno obrazovanje spadaju i obrazovanja za jednostavna zanimanja koja imaju trajanje od jedne do dvije godine kojima se stječe niža stručna sprema. Strukovni programi u trajanju od četiri godine, uz program obrazovanja za medicinsku sestru ili tehničara opće njege koji traje pet godina, pripremaju učenike za rad u određenom području. Strukovne škole dužne su osigurati dobro opće i stručno obrazovanje iz određenog područja kako bi osposobile učenika za obavljanje poslova iz tog područja. Ovi programi imaju i praktičnu nastavu koja ovisi o vrsti škole, odnosno zanimanja. Učenici ovih zanimanja srednjoškolsko obrazovanje završavaju obranjenim završnim radom te dobivaju zvanje od programa koji su završili, a ukoliko žele nastaviti obrazovanje na visokoškolskoj ustanovi dužni su položiti državnu maturu (CISOK, 2018).

Umjetničke škole su specifične škole koje nude obrazovne programe u području glazbe, plesa, likovne umjetnosti i dizajna. Traju četiri godine i u pravilu se upisuju nakon završetka osnovne glazbene ili plesne škole. Uz prosjek ocjena, za upis na ove obrazovne programe provjerava se i sposobnost, odnosno darovitost za određeno područje. Srednje obrazovanje učenika završava pisanjem i obranom završnog rada u organizaciji i provedbi škole, a ukoliko

učenici žele nastaviti obrazovanje na visokoškolskim ustanovama, dužni su položiti državnu maturu (CISOK, 2018).

Slika 1: Podjela srednjih škola u Hrvatskoj

Izvor: vlastita izrada prema CISOK, 2018

3.1 Srednje škole na području Varaždinske županije

U Varaždinskoj županiji djeluje 14 srednjih škola. Srednje škole koje djeluju na području Varaždinske županije su: Prva gimnazija Varaždin, Druga gimnazija Varaždin, Elektrostrojarska škola Varaždin, Gospodarska škola Varaždin, Graditeljska, prirodoslovna i rudarska škola Varaždin, Medicinska škola Varaždin, Srednja strukovna škola Varaždin, Srednja škola

„Arboretum Opeka“ Marčan, Srednja škola Ivanec, Srednja škola Ludbreg, Srednja škola Novi Marof, Prometna i strojarska škola Varaždin, Srednja škola u Maruševcu s pravom javnosti i Glazbena škola Varaždin (CISOK, 2018).

Nakon analize i pregleda programa srednjih škola u Županiji, može se reći da su gotovo svi programi koji postoje u Hrvatskoj pokriveni programima koje nude srednje škole u Varaždinskoj županiji.

Tako gimnazijski program nude – Prva gimnazija Varaždin, Druga gimnazija Varaždin, Srednja škola Ivanec, Srednja škola Novi Marof, Elektrostrojarska škola Varaždin te Srednja škola u Maruševcu s pravom javnosti.

Strukovne četverogodišnje programe nude – Gospodarska škola Varaždin, Graditeljska, prirodoslovna i rudarska škola Varaždin, Medicinska škola Varaždin, Srednja škola u Maruševcu s pravom javnosti, Srednja škola Ivanec, Srednja škola Ludbreg, Srednja škola Novi Marof, Elektrostrojarska škola Varaždin, Srednja strukovna škola Varaždin, Srednja škola „Arboretum Opeka“ Marčan te Prometna i strojarska škola Varaždin.

Strukovne trogodišnje programe nude – Gospodarska škola Varaždin, Srednja strukovna škola Varaždin, Srednja škola „Arboretum Opeka“ Marčan, Srednja škola Novi Marof, Srednja škola Ivanec, Srednja škola Ludbreg te Graditeljska, prirodoslovna i rudarska škola Varaždin.

U Varaždinskoj županiji je jedna umjetnička srednja škola i to je Glazbena škola Varaždin.

4. Erasmus+ program

U radu će se objasniti Erasmus+ program Europske unije (EU) i njegovi projekti jer je to program za potporu u obrazovanju, osposobljavanju, mladima i sportu, a to je i sama tematika ovog rada. Program ne nudi samo mnoge mogućnosti za usavršavanje učenika i njihovih profesora (primjerice uz mogućnost mobilnosti, usavršavanja stranog jezika, dobivanja novih saznanja i slično), već i za same srednje škole kojima je omogućeno poboljšanje kvalitete izvođenja nastave, sklapanja novih partnerstva čak i izvan hrvatskih granica što pozitivno utječe na prepoznatljivost škole, ali i okoline (primjerice grad ili županija u kojoj škola ima sjedište) u kojoj škola postoji (Europska komisija, 2018).

4.1 Obilježja Erasmus+ programa

Program Erasmus+ je najveći program Europske unije kojim se financira obrazovanje, osposobljavanje, mladi te sport, a obuhvaća se razdoblje od 2014. do 2020. godine. Prijavitelji u tom razdoblju raspolažu s 14,7 milijardi eura kao potpore za svoje projekte. Programom su obuhvaćene sve inicijative Europske unije u području obrazovanja, stoga ovaj program vrijedi i za opće obrazovanje, visoko obrazovanje te obrazovanje odraslih, različita osposobljavanja mladih i sporta. Ovim programom pokušava se pojačati znanje i vještine svih europskih građana te ih zapošljavati (AMPEU, 2018).

Također, program je usmjeren i unaprjeđenju obrazovanja, osposobljavanju i radu u području mladih i sporta. Program je rezultat integracije sedam europskih programa koji su se provodili u razdoblju financiranja od 2007. do 2013. godine. Ovim programom žele se povezati sve članice Europske unije i pozivaju se na suradnju u programu. Za provedbu cijelog projekta te upravljanje proračunom odgovorna je Europska komisija. Ona također vodi brigu o nadzoru i koordinaciji struktura koje su zadužene za provedbu programa na nacionalnoj razini. Glavne karakteristike ovog programa su: višejezičnost, jednakost i uključivanje, međunarodna dimenzija te zaštita i sigurnost (Kosor i ostali, 2016).

4.1.1 Programi uključeni u Erasmus+

Najveći program koji je uključen u Erasmus+ je Program za cjeloživotno učenje. Prethodnik ovog programa bio je Erasmus, koji je u razdoblju od 2007. do 2013. godine bio program iz područja formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i osposobljavanja. Program se dijelio na četiri sektora programa, a to su: Comenius, Leonardo da Vinci, Erasmus i Grundtvig. Comenius je bio sektor koji se bavio područjem općeg obrazovanja u koje se uključivao

predškolski i osnovno školski odgoj i obrazovanje te opće srednje obrazovanje. Leonardo da Vinci je sektor koji se bavio područjem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Erasmus je sektor koji se bavio područjem visokog obrazovanja, dok je Grundtvig sektor koji se bavio područjem obrazovanja odraslih (AMPEU, 2018).

Program Mladi na djelu je bio program namijenjen aktivnostima koje su povezane s neformalnim i informalnim učenjem mladih. Program je težio poticanju solidarnosti i tolerancije među mladim građanima Europske unije te njihovom doprinosu u budućnosti Unije. Sami cilj programa je bio odgovoriti potrebama mladih od puberteta do odrastanja. Aktivnosti ovog programa bile su: razmjene mladih, inicijative mladih, demokratski projekti mladih, europska volonterska služba, suradnja sa susjednim partnerskim zemljama EU, sastanci mladih i odgovornih za politiku prema mladima te osposobljavanje i umrežavanje osoba aktivnih u radu s mladima i organizacijama mladih (Kosor i ostali, 2016).

Ostalih pet programa su bili programi namijenjeni za međunarodnu suradnju. To su: Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink i Program suradnje s industrijaliziranim državama i teritorijima. Cilj tih programa je bio osnažiti suradnju s državama izvan Europske unije (Kosor i ostali, 2016).

4.1.2 Ključne aktivnosti i proračun programa

Postoji 5 ključnih aktivnosti od kojih se sastoji program Erasmus+ za financijsko razdoblje od 2014. do 2020. godine, a to su: Ključna aktivnost 1 - Mobilnost u svrhu učenja za pojedince, Ključna aktivnost 2 - Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse, Ključna aktivnost 3 - podrška reformi politika, aktivnosti Jean Monnet, aktivnosti u području sporta (AMPEU, 2018).

Ključna aktivnost 1 - Mobilnost u svrhu učenja za pojedince je aktivnost koja potiče mobilnost nekog učenika ili studenta ili vježbenika i ostalih u području obrazovanja i odgoja (Europska komisija, 2018).

Ključna aktivnost 2 - Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse potiče stvaranje strateških partnerstva, udruživanje znanja i sektorskih vještina te jačanja sposobnosti u području visokog obrazovanja i mladih. Ova aktivnost bi trebala donijeti razvoj i provedbu inovativne prakse u svim razinama - organizacijskoj, lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj (Europska komisija, 2018).

Ključna aktivnost 3 - Podrška reformi politika je aktivnost koja promiče razmjenu znanja u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih (Europska komisija, 2018).

Aktivnosti Jean Monnet podržavaju akademske module, katedre i centre izvrsnosti. Ovom se aktivnosti potiču i razvijaju obrazovni sadržaji, podučavanje i nastava te istraživanje u vezi s europskim integracijama (Europska komisija, 2018).

Aktivnosti u području sporta omogućuju različite potpore zajedničkim partnerstvima i financiranje raznih europskih amaterskih sportskih događaja (Europska komisija, 2018).

Proračun Erasmus+ programa iznosi 14,7 milijardi eura, odnosno 111,7 milijardi kuna za financijsko razdoblje od 2014. do 2020. Republici Hrvatskoj su dodijeljena sredstva u visini od otprilike 100 milijuna kuna na godišnjoj razini što bi značilo da će Hrvatska u tom razdoblju od Europske unije primiti više od milijardu kuna. U tablici ispod prikazani su podaci s ukupnim proračunom programa Erasmus+ te proračunom Hrvatske (Kosor i ostali, 2016).

Tablica 1: Prikaz proračuna Erasmus+ programa kroz godine

	2015. godina	2016. godina	2017. godina	Ukupno 2014. – 2020. godine
EU	≈ 1,7 mlrd. EUR (≈ 12,9 mlrd. HRK)	≈ 1,8 mlrd. EUR (≈ 13,6 mlrd. HRK)	≈ 2 mlrd. EUR (≈ 15,1 mlrd. HRK)	≈ 14,7 mlrd. EUR (≈ 111,7 mlrd. HRK)
RH	Inicijalni: ≈ 12,9 mil. EUR (≈ 98 mil. HRK)	≈ 15 mil. EUR (≈ 114 mil. HRK)	≈ 18,8 mil. EUR (≈ 142 mil. HRK)	Očekuje se da će do kraja 2020. godine na raspolaganju za RH biti više od milijardu kuna

Izvor: vlastita izrada prema Kosor i ostali, 2016

U prethodnoj tablici vidljivo je kako svake godine Hrvatska koristi sve više novaca iz fondova Europske unije u projektima iz Erasmus+ programa, stoga je moguće očekivati i više projekata u sljedećih nekoliko godina jer je Hrvatska relativno nova u Europskoj uniji. Iako se u Hrvatskoj jako dobro koriste sredstva Europske unije, ne koriste se još uvijek koliko bi se mogla.

4.2 Karakteristike programa

Najvažnije karakteristike ovog programa su višejezičnost, jednakost i uključivanje, međunarodna dimenzija te zaštita i sigurnost (Kosor i ostali, 2016).

Višejezičnost je vrlo bitna kod svih europskih projekata pa tako i kod ovog projekta jer je to svojstveni simbol koji EU nastoji da bude ujedinen u različitostima. Strani jezici su vještina koja pomaže ljudima kako bi se što bolje pripremili za tržište rada i kako bi mogli iskoristiti sve dostupne prilike. Stoga, EU je postavio svim zemljama cilj kako od početka školovanja svaka osoba mora naučiti barem dva strana jezika te to predstavlja jedan od posebnih ciljeva Programa. Jezična

potpora dostupna je za jezik koju sudionici koriste za učenje, obavljanje stručne prakse ili volontiranje u inozemstvu (Kosor i ostali, 2016).

Također, jedan od glavnih ciljeva Erasmus+ programa jest promicanje jednakosti i uključivanja. Time se želi osobama s manje mogućnosti olakšati pristup kako se ne bi osjećali manje vrijednima u odnosu na vršnjake. Uglavnom su takve osobe u nepovoljnijem položaju zbog osobnih problema ili prepreka koje im ograničavaju ili onemogućuju sudjelovanje u različitim projektima. Prepreke ili poteškoće koje mogu imati te osobe su: invaliditet, poteškoće u učenju, ekonomske prepreke, kulturološke razlike, zdravstveni problemi, socijalne prepreke, zemljopisne prepreke. Osoba s posebnim potrebama je potencijalni sudionik projekta ili aktivnosti čije stanje je takvo da bez dodatne financijske potpore sudjelovanje takve osobe u projektu ili aktivnosti ne bi bilo moguće. Također, postoje i dodatna financijska sredstva koja se takvim osobama isplaćuju i o tome odlučuju nacionalna nadležna tijela zajedno s nacionalnim agencijama odgovornima za provedbu Erasmus+ programa (AMPEU, 2018).

Države koje mogu sudjelovati u projektima u Erasmus+ programu su sve članice EU, države sudionice izvan EU te partnerske države u susjedstvu EU-a. Države koje uz zemlje članice sudjeluju prikazane su u sljedećoj tablici.

Tablica 2: Prikaz država koje uz zemlje članice mogu sudjelovati na projektima iz Erasmus+ programa

Zapadni Balkan	Države Istočnog partnerstva	Države južnog Mediterana	Ruska Federacija
Albanija Bosna i Hercegovina Kosovo Crna Gora Srbija	Armenija Azerbajdžan Bjelorusija Gruzija Moldavija Državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom	Alžir Egipat Izrael Jordan Libanon Libija Maroko Palestina Sirija Tunis	Državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom

Izvor: vlastita izrada prema Kosor i ostali, 2016

Prema tablici 2. vidi se da u provedbi programa Erasmus+ ne moraju svi sudionici u projektima biti iz zemalja članica Europske unije, već mogu biti i iz drugih dijelova Europe i svijeta, primjerice Albanija, Libanon, Jordan, Egipat, Palestina, Kosovo i Izrael.

4.3 Provedba programa u Republici Hrvatskoj (RH)

Vlada Republike Hrvatske je 2. srpnja 2014. godine usvojila zaključak o sudjelovanju u Programima Unije za financijsko razdoblje 2014. do 2020. godine. Time su imenovane institucije koje su nadležne i odgovorne za koordinaciju sudjelovanja Hrvatske u programima te imenuju tijela državne uprave koja su uključena u provedbu pojedinih programa. Programima Unije se uglavnom upravlja centralizirano, odnosno svaki program ima određenu nadležnu Opću upravu Europske komisije. Za provedbu Erasmus+ programa odgovorna je Europska komisija koja upravlja proračunom i određuje prioritete, ciljeve i kriterije programa. Za upravljanje životnim ciklusom projekata, promicanje programa te analizom zahtjeva za dodjelu financijske potpore odgovorna je Agencija Europske komisije za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu. U Republici Hrvatskoj se program Erasmus+ provodi na temelju neizravnog upravljanja, tj. provodi ga akreditirana Nacionalna agencija (Kosor i ostali, 2016).

Na temelju prikupljenih informacija tijekom istraživanja vezanih uz rad, može se reći da sve škole koje djeluju u Varaždinskoj županiji koriste europske projekte iz Erasmus+ programa. Najčešće su to projekti iz Ključne aktivnosti 2 iz mjere: Strateška partnerstva u području obrazovanja i osposobljavanja. U tim projektima provodi se upoznavanje s europskim tržištem rada i svim potrebnim kompetencijama za rad u određenom području. Učenici putem ovih projekata mogu dosta naučiti na primjerima iz škola partnera ili institucija koje su uključene u sami projekt, a uz samo znanje koje će dobiti iz određenih područja, vježbaju i strani jezik. Također, škole koriste i projekte gdje se razmjenjuju učenici, odnosno projekte mobilnosti. Uz navedene projekte, koriste se još neki projekti iz Erasmus+ programa, no koriste se i europski projekti koji ne dolaze iz programa Erasmus+ gdje je najčešće riječ o projektima energetske obnove (Kos & Mrak, 2018).

5. Primjeri korištenja projekata srednjih škola Varaždinske županije

Jedan od ciljeva ovog rada je pokazati kako srednje škole u Varaždinskoj županiji koriste europske projekte. Temeljem vlastitog istraživanja, odnosno pregledom školskih kurikuluma svih ranije navedenih škola u Varaždinskoj županiji ustanovljeno je da sve srednje škole u županiji koriste projekte financirane sredstvima iz Europske unije, osim Glazbene škole Varaždin. Međutim, ne koriste sve škole samo projekte financirane iz Erasmus+ programa, već koriste i projekte nekih drugih europskih programa. Neke od ranije navedenih škola koriste više projektnih linija, a samim time su uključene u više projekata, dok preostale škole ne koriste sve dostupne projektne linije, već koriste samo određenu. Nakon prikupljenih podataka i njihove analize, odabrani su određeni projekti, kao primjeri dobre prakse, koji će biti opisani nadalje u radu.

5.1 „JOB MARKET 4.0 - CHALLENGES FOR EUROPEAN WORK AND LIFE“ projekt Prve gimnazije Varaždin

Prema školskom kurikulumu, ovo je jedan od 3 glavna europska projekta koji se provodi u Prvoj gimnaziji Varaždin. Projekt je sufinanciran sredstvima iz EU i dio je programa Erasmus+, a ugovor o financiranju je potpisan između Prve gimnazije Varaždin i Agencije za mobilnost. Uz ovu gimnaziju, u partnerstvu su i škole iz Njemačke, Bugarske, Francuske i Italije. Glavni nositelj projekta je škola partner iz Njemačke. Projekt je pokrenut 1. studenog 2017. godine, a predviđeni kraj projekta je 31. listopada 2019. godine. U njemu sudjeluju učenici Prve gimnazije te dva profesora, profesorica Kristina Oršić Manojlović koja je ujedno i voditeljica ovog projekta i profesor Kruno Rukelj (Prva gimnazija, 2017).

Glavni ciljevi ovog projekta su da se učenici i profesori uključeni u projekt upoznaju s promjenama na europskom tržištu rada u odnosu na prošlost i sadašnjost te da se ustanove glavne, odnosno potrebne kompetencije za rad. Još jedan cilj projekta je da se učenici upoznaju sa modernim tehnologijama i digitalizacijom te izazovima budućeg tržišta rada u Europi. Projekt je osmišljen kroz tri faze u kojima će se učenike kroz razne aktivnosti upoznati s promjenama na tržištu rada u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Prva faza je industrijalizacija, druga faza su sadašnji i budući izazovi, a treća faza je tržište rada 4.0 u pet europskih zemalja. U studenom prošle godine održan je transnacionalni sastanak za profesore uključene u projekt na kojemu su sudjelovali i profesori iz Prve gimnazije Varaždin. Također, u travnju 2018. godine održana je

razmjena učenika iz pet škola koje sudjeluju u projektu, a škola domaćin je bila Prva gimnazija Varaždin (Prva gimnazija, 2017).

5.2 „ECWORK“ projekt Elektrostrojarske škole Varaždin

ECVET for work-based learning ili skraćeno ECWORK je projekt Elektrostrojarske škole Varaždin iz područja strukovnog obrazovanja i to je prvi projekt takve vrste u Hrvatskoj. Provodi se pod programom Erasmus+ od početka listopada 2016. do kraja rujna 2018. godine. Uz Elektrostrojarsku školu, koja je ujedno i nositelj projekta, na projektu sudjeluje i šest partnera iz više zemalja Europske unije - Grčke, Španjolske, Cipra i Portugala. Vrijednost projekta je ukupno 182.185€ i u cijelosti je financiran odobrenim sredstvima Europske unije (Elektrostrojarska škola, 2017).

Sama ideja projekta je primjena Europskog kreditnog sustava u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju - ECVET metodologije u području praktične nastave učenika i studenata na međunarodnoj razini, prepoznavanje i priznavanje ECVET bodova i ujednačavanje ishoda učenja za praktičnu nastavu. Intelektualni rezultati koji će se realizirati tijekom izvođenja projekta su: studija europskih kvalifikacija iz područja elektrotehnike/mehatronike, priručnik za nastavnike s područja praktičnog dijela obrazovanja, priručnik za poslodavce s područja praktičnog dijela obrazovanja, priručnik za učenike i studente s područja praktičnog dijela obrazovanja. Također, bit će provedena i pilot-praksa za učenike i studente između zemalja sudionica u projektu za pilotiranje modula praktičnog dijela obrazovanja i transfera ECVET bodova putem vremenski ograničene prakse. Kroz projekt se planiraju četiri transnacionalna sastanka na kojima će se raspravljati o realiziranom te o planovima za izvršenje ostalih obveza. U rujnu 2018. održat će se završna konferencija projekata te će osim toga, projekt biti predstavljen na jednoj međunarodnoj konferenciji koja je posvećena ECVET metodologiji (Elektrostrojarska škola, 2017).

5.3 „Višejezičnost u digitalnom i multikulturalnom okruženju“ projekt Srednje škole Ivanec

Ovaj se projekt provodi u sklopu operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ iz Erasmus+ programa, a cilj tog programa je unaprjeđenje različitih vrsta pismenosti kao temelj stjecanja kompetencija za cjeloživotno učenje. Projekt je u cijelosti financiran bespovratnim sredstvima Europske unije i njegova ukupna vrijednost iznosi 807.967,46 kuna. U projekt su uključene četiri srednje škole iz Hrvatske: Upravna škola Zagreb, Srednja škola Zlatar, Srednja škola Krapina i Srednja škola Ivanec, a nositelj ovog projekta je Upravna škola Zagreb.

Cilj projekta je rješavanje problema u višejezičnoj, digitalnoj i multikulturalnoj pismenosti učenika spomenutih škola i povećati kapacitete škola razvojem i provedbom jedne izvannastavne aktivnosti te četiriju fakultativnih predmeta iz integrirane višejezične, digitalne i multikulturene pismenosti. U ovome će se projektu stručno educirati 65 nastavnika, dok će 147 učenika iz škola partnera biti educirano fakultativnim predmetima i izvannastavnom aktivnošću. Trajanje projekta je 24 mjeseca. U sklopu projekta održan je trodnevni put u Amsterdam na kojem je sudjelovalo 17 nastavnika iz partnerskih škola. U Amsterdamu su nastavnici posjetili i razgledali škole, institute i muzeje te su upravo na institutu od strane stručnjaka i znanstvenika upoznati s procesom kreiranja nizozemskih nacionalnih kurikula. Također nastavnici su dobili i savjete za izgradnju četiri nova kurikula koja će kreirati tijekom ovog projekta. U siječnju 2018. godine u Srednjoj školi Ivanec održane su i edukacije nastavnika u sklopu projekta. Na dvodnevnoj edukaciji u trajanju od 16 sati sudjelovalo je petnaest nastavnika škole koji su unaprijedili svoja pretraživanja, korištenja i razmjenjivanja informacija na računalu putem interneta. Uz spomenutu edukaciju u veljači 2018. godine, kao nastavak stručnog usavršavanja nastavnika u sklopu projekta održana je i radionica iz metodologije izrade ishoda učenja i na njoj je sudjelovalo sedamnaest nastavnika koji su stekli teorijska i praktična znanja u vezi s izradom kurikula i definiranja ishoda učenja (I. Srednja škola, 2018).

5.4 „COOPERATIVE LEARNING AND DIGITAL SKILLS IN ENTREPRENEURSHIP EDUCATION“ projekt Graditeljske, prirodoslovne i rudarske škole Varaždin

Graditeljska, prirodoslovna i rudarska škola Varaždin sudjeluje u Erasmus+ projektu pod nazivom „Cooperative learning and digital skills in entrepreneurship education“ ili skraćeno „COLENT“. Voditelj ovog projekta je Srednja škola Malpils iz Latvije, a uz njih i škole iz Varaždina u projektu sudjeluju još i partneri iz Italije, Portugala i Norveške. Vrijednost ovog projekta je 19.910€ i financiran je bespovratnim sredstvima Europske unije. Trajanje projekta je 2 godine i to u razdoblju od 1. rujna 2017. do 31. kolovoza 2019. godine (Škola, 2017).

Projekt za svrhu ima kroz razne radionice i primjere dobre prakse iz različitih zemalja EU naučiti učenike razmišljati o samozapošljavanju. To je vrlo bitno u Hrvatskoj zbog velike stope nezaposlenosti koja vlada već nekoliko godina. Učenici bi kroz projekt trebali razvijati svijest o samozapošljavanju te naučiti sve bitno o poduzetništvu kako bi mogli krenuti u vlastiti posao nakon završetka školovanja. Projekt ima i nekoliko ciljeva koje želi ispuniti, kao što je unaprjeđenje poduzetničke, digitalne, jezične i društvene kompetencije korištenjem inovativnih

zadataka. Također, za cilj ima i motivirati nisko kvalificirane učenike i potencijalno nezaposlene da krenu razmišljati o učenju o poduzetništvu i misliti o mogućnosti samozapošljavanja na temelju vlastitih ideja i interesa. Ovim će se projektom provoditi metode učenja korporativnog poduzetništva koje nastavnici mogu koristiti u školama kako bi motivirali mlade da budu aktivni, učine nešto i pretvaraju ideje u akcije i samim time učenici dobivaju neko iskustvo uspjeha, kreativnosti i inicijative te nestaje eventualni negativni osjećaj neuspjeha i bezvrijednosti (Škola, 2017).

5.5 „ATRÉVETE A EMPRENDER“ projekt Gospodarske škole Varaždin

Projekt „ATRÉVETE A EMPRENDER“ ili u prijevodu „Odvaži se uključiti u poduzetništvo“ se u Gospodarskoj školi Varaždin provodi od 11. rujna 2017. godine i trajat će 2 godine. Partneri na ovom projektu dolaze iz više zemalja Europske unije - Španjolske, Italije, Poljske, Grčke i Portugala. U sklopu ovog projekta kroz različite aktivnosti će učenici razviti poduzetničke vještine koje će im pomoći da konkuriraju na globalnom tržištu rada. Organizirana je i mobilnost u partnerske škole pa će učenici moći razviti jezične vještine i vještine uporabe različitih alata informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT). U okviru programa će se također promovirati i turistički potencijal varaždinske regije. Vrlo zanimljiva činjenica za ovaj projekt je da će se većina aktivnosti obavljati na španjolskom jeziku (Mauriček, 2017).

Kao svaki projekt i ovaj ima određene ciljeve koji su postavljeni prije samog njegovog provođenja, a ti ciljevi su: promocija i razvijanje poduzetničkih vještina kod učenika (kako bi postigli bolju konkurentnost na globalnom tržištu rada), razvoj i promocija regionalnog turističkog proizvoda, razvijanje vještina uporabe stranog jezika u konkretnim situacijama u osobnom i poslovnom kontekstu, razvijanje vještina uporabe digitalnih alata/tehnologija za cjeloživotno učenje i poduzetništvo, promicanje mobilnosti profesora radi povezivanja europskih obrazovnih institucija i razmjena dobre prakse, promicanje mobilnosti učenika kako bi postali aktivni građani Europe. Navedeni ciljevi bit će ispunjeni sljedećim aktivnostima: predavanja i radionice mladih lokalnih poduzetnika s ciljem promocije samozapošljavanja i poduzetništva, posjet uspješnim lokalnim tvrtkama, predstavljanje turističkih potencijala regije, razvijanje novog turističkog proizvoda kroz sve etape (primjerice istraživanje tržišta, marketing, plasiranje proizvoda na tržište) te osnivanje virtualne tvrtke za mobilnost učenika i profesora u države partnera projekta (Mauriček, 2017).

5.6 „SIPS mobility“ projekt Strojarske i prometne škole

Varaždin

„SIPS mobility“ je projekt sufinanciran iz Erasmus+ programa koji se provodio u Strojarskoj i prometnoj školi Varaždin u školskoj godini 2017/2018. To je projekt mobilnosti za područje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u sklopu kojega je 41 učenik Strojarske i prometne škole obavljao dvotjednu praktičnu nastavu u Njemačkoj, Portugalu, Italiji i Finskoj. Ukupna vrijednost projekta je 87.517,00 eura i projekt je u potpunosti financiran sredstvima Europske unije. Sredstva su korištena za troškove putovanja, organizacije te smještaja učenika i pratitelja (Perhaj, 2018).

U ovome projektu su učenici bili podijeljeni u šest grupa za obavljanje praktične nastave. Prva je grupa obavljala praktičnu nastavu u Bologni od 1. do 14. listopada 2017. godine u poduzećima My Log S. r. l., Maresca&Fiorentino te EmilianAuto Group SPA. Druga je grupa svoju praktičnu nastavu obavljala u razdoblju od 14. do 28. listopada 2017. godine u Frankfurtu u poduzećima Pilatus Automobile GmbH, Eckerle Herrenmode , Hyundai/Kia Europe Technical Center te Auto kuća Kunzmann. Sljedeća grupa je praktičnu nastavu obavljala u Bragi od 4. do 18. studenog 2017. godine u tvrtkama Promacel, Antonio Ferreira Rito & Filhas, Lda i Luz Lux. U Tampereu u Finskoj praktičnu nastavu je obavljala četvrta grupa učenika u razdoblju od 11. do 25. studenog 2017. godine. U Finskoj je također boravila i sljedeća grupa učenika u razdoblju od 20. siječnja do 3. veljače 2018. godine. Posljednja grupa boravila je i obavljala praktičnu nastavu u Roveretu u Italiji u razdoblju od 28. siječnja do 10. veljače 2018. godine. Prije samih mobilnosti učenici su bili pripremani kroz razne radionice kako bi bili što bolje pripremljeni za praktičnu nastavu. Po pet radionica bilo je provedeno za njemački jezik, engleski jezik za strojarstvo te engleski jezik za promet i logistiku. Četiri stručne pripremne radionice bile su iz područja strojarstva te prometa i logistike i dvije pripremne radionice iz zaštite na radu za učenike koji ju nisu položili (Perhaj, 2018).

Krajem školske godine 2017/2018. Strojarskoj i prometnoj školi Varaždin odobren je novi projekt SIPS mobility 2, koji je nastavak na SIPS mobility te će se provoditi u razdoblju od 1. lipnja 2018. godine do 31. svibnja 2019. godine. U SIPS mobility 2 bit će uključen 31 učenik koji će uz već navedene zemlje posjetiti i Dansku te Latviju (Perhaj, 2018).

5.7 „Zdravstvena njega za EU-građane“ projekt Srednje škole u Maruševcu s pravom javnosti

Projekt „Zdravstvena njega za EU-građane“ je projekt Srednje škole u Maruševcu s pravom javnosti. Projekt je odobrila Agencija za mobilnost i programe Europske Unije u programu Erasmus+ iz Ključne aktivnosti 1 – Mobilnost u svrhu učenja za pojedince. Ukupna vrijednost ovoga projekta je 16.966 € i u cijelosti je financiran sredstvima Europske unije. Dodijeljena sredstva će se koristiti za mobilnost šest učenika maruševečke škole iz programa Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege u partnersku ustanovu – Sveučilišnu bolnicu u Ulmu (Rogina, 2018).

Svrha mobilnosti je unaprijediti znanje i iskustvo u području zdravstvene njege, proširiti vidike o mogućnostima koje pruža bolnica koja je opremljena svim najsuvremenijim pomagalicama, vidjeti kako je organiziran rad u jednoj inozemnoj bolnici. Također, svrha je i povećati znanje njemačkog jezika, odnosno znanje stručne terminologije na njemačkom jeziku. Mobilnost je započela 18. lipnja 2018. godine i trajala je do 8. srpnja 2018. godine. Učenici će svoje sposobnosti i vještine usavršavati provedbom vježbi u Specijalističkoj i rehabilitacijskoj bolnici u Ulmu u Njemačkoj. U sklopu projekta učenici su imali priliku sudjelovati u provedbi zdravstvene njege bolesnika, koristiti različite alate, odnosno pomagala za transport i rehabilitaciju bolesnika, koristiti različite pribore za vađenje krvi ili mjerenje krvnog tlaka te vidjeti nove metode liječenja u području ortopedije i neurologije. Nakon završene mobilnosti, učenici su mogli uspoređivati svoja dosadašnja stečena znanja i vještine s novima koje su stekli u sklopu ovog projekta (Rogina, 2018).

5.8 Osvrt na projekte

U prethodnim primjerima vidjeli smo kako srednje škole u Varaždinskoj županiji jako dobro koriste europske projekte iz Erasmus+ programa te su koristili mnoge projektne linije koje su im dostupne. Naravno, uz navedene, postoji još dobrih projekata s kojima se škole mogu pohvaliti. Također, škole u Županiji ne koriste samo projekte iz Erasmus+ programa, već koriste europske projekte iz nekih drugih programa i to čine isto tako veoma dobro, no kako je u ovome radu primarno naglasak stavljen na obrazovanje, odnosno srednje škole objašnjeni i prikazani su samo projekti iz Erasmus+ programa.

Kao što je vidljivo iz navedenih primjera, škole u Županiji najčešće se javljaju na natječaje projekata kojima su nositelji neke druge europske škole i postaju partneri s njima u tom projektu,

dok imamo samo nekoliko primjera da škole u županiji osmišljavaju svoje projekte i potom one traže partnere. Vidljivo je i da škole ulaze u projekte koji su povezani sa njihovom strukom i koji im pomažu pri razvoju i poboljšanju kvalitete provođenja nastave i kvalitete programa koji nude svojim učenicima.

Kao dobri primjeri projekata mobilnosti odnosno projekata iz Ključne aktivnosti 1 – Mobilnost u svrhu učenja za pojedince, navedeni su neki projekti koje su škole odlučile pokrenuti i same tražiti sredstva Europske unije kako bi svojim učenicima omogućile dodatna znanja iz područja za koje se ti učenici školuju. Tako je tim učenicima omogućeno da odu na nekoliko dana ili tjedana u neku od zemalja članica Europske unije i tamo usavrše svoje znanje i vještine iz određenog područja te steknu novo znanje i također usavrše znanje stranog jezika koje će im sigurno u budućnosti biti potrebno. Navedeno je nekoliko odličnih primjera. Tu spadaju Strojarska i prometna škola sa svojim projektom „SIPS mobility“ i Srednja škola u Maruševcu s pravom javnosti s projektom „Zdravstvena njega za EU-građane“. Te su dvije škole omogućile svojim učenicima stručnu praksu, odnosno praktičnu nastavu u drugim zemljama Europske unije gdje imaju prilike vidjeti kako neke velike firme funkcioniraju u njihovom području te mogu i iskusiti kako je tamo raditi i vidjeti kako se rad tamo razlikuje od njihove prakse u Varaždinu te što je eventualno bolje, a što lošije nego u standardnoj školskoj praksi. Također, prikupit će mnoga znanja i iskustva koja će kasnije moći iskoristiti u svome poslu.

Svi ostali navedeni primjeri dobre prakse su projekti iz Ključne aktivnosti 2 – Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse. U tim primjerima su se sve škole prijavile na natječaj te sklopile partnerstva s drugim školama i institucijama koje su sada njihovi partneri u projektu, osim Elektrostrojarske škole Varaždin koja je osmislila sama projekt i objavila natječaj na kojem je pronašla partnere te dobila odobrenje od Europske unije za sredstva i provedbu projekta. U ovakvim projektima vrlo je dobro što škole mogu međusobno utjecati jedna na drugu i učiti jedna od druge. Svi projekti imaju određenu mobilnost nastavnika, a neki i mobilnost učenika koji odlaze u partnerske škole na sastanke na kojima se razgovara o provedbi programa, dobivaju se neka nova znanja te se usavršava strani jezik, a naravno sve rezultira novim poznanstvima što može značiti da bi i u budućnosti te škole mogle biti partneri na nekom projektu. Neki sastanci održavaju se ili su već bili održani i u Varaždinu što znači da su se strane škole i institucije upoznale s načinom rada škola u Varaždinskoj županiji, provođenjem prakse te samim gradom i njegovim znamenitostima. Takvi projekti su vrlo važni za učenike jer oni stječu neke kompetencije koje će im kasnije koristiti kada završe svoje školovanje. Primjerice kod projekta Prve gimnazije Varaždin „JOB MARKET 4.0 - CHALLENGES FOR EUROPEAN WORK AND LIFE“ učenici se upoznaju

sa europskim tržištem rada, odnosno kako je ono nekada u prošlosti funkcioniralo i kako funkcionira sada, što će im biti vrlo korisno ukoliko se odluče da žele raditi izvan granica Hrvatske, pošto situacija u Hrvatskoj nije trenutno idealna za razvoj poslova. Uz to, učenici će saznati koje su kompetencije potrebne za rad u europskim državama. Također, prikupit će i znanja o digitalizaciji i modernim tehnologijama koje se koriste i koje će u budućnosti biti neophodne za izvršavanje bilo kojeg rada. Isto tako, kod projekta Gospodarske škole „ATRÉVETE A EMPRENDER“ koji je možda i najzanimljiviji projekt jer se izvodi na španjolskom jeziku, želi se učenicima razviti poduzetnički duh i vještine potrebne za biti dobrim poduzetnikom. Imaju dogovorenu mobilnost u partnerske škole pa će tako usavršiti svoje jezične vještine. Osim toga, u sklopu projekta koriste se različiti alati informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) koji su u današnje vrijeme, kada se tehnologija razvija, praktički neophodni. I ostala tri projekta koja su navedena su vrlo korisna za učenike te škole koji će naučiti razne stvari koje će im biti od velike važnosti u budućnosti.

Preostale škole čiji projekti nisu navedeni također uspješno koriste europske projekte iz Erasmus+ programa. Tako se Medicinska škola Varaždin može pohvaliti svojim projektom „Volonterski radimo: slijepima pomažemo i sebe gradimo“ kojim će se učenici i profesori dodatno educirati o mogućnostima volonterskog rada i specifičnom oštećenju vida, a nakon toga će određeni broj učenika biti uključen u aktivno volontiranje i pomaganje slijepim osobama (Medicinska škola, 2018).

Isto tako i Druga gimnazija Varaždin ima projekt kojim se može pohvaliti, a taj projekt se naziva „Sports Formula“. Cilj projekta je učenicima pokazati da sport i matematika mogu ići skupa jer sport koristi statistiku za sažimanje i evaluaciju rezultata. Sportska postignuća mogu se dodatno poboljšati ako se shvate procesi matematike, fizike i kemije u svakom sportu. Tako će učenici tijekom ovog projekta osvijestiti matematičke, fizikalne i biološke koncepte samog sporta te potaknuti i povećati učeničku motivaciju za učenjem prirodnih znanosti (Druga Gimnazija, 2018).

Još jedna škola čiji projekt nije ranije spomenut je Srednja strukovna škola Varaždin u kojoj je u sklopu programa Erasmus+ boravilo osam učenica iz strukovne škole ROC River iz nizozemskog grada Tiel. U dva tjedna, koliko su učenice bile u Varaždinu, učile su o hrvatskom jeziku i kulturi te ponešto o tome kako se u Hrvatskoj provodi nastava u školi koja je srodna njihovoj. Također su se upoznale i s gradskim znamenitostima te zabavnim sadržajima grada Varaždina (Srednja strukovna škola, 2018).

Srednja škola „Arboretum Opeka“ Marčan može se pohvaliti projektom iz područja poljoprivrede budući da i sama škola nudi poljoprivredne programe. Projekt se zove „Nove kompetencije uzgoja i primjene ukrasnog bilja“ i ciljevi projekta su bili obnoviti stare i stjecati nove kompetencije nastavnika i suradnika u nastavi iz područja hortikulture i marketinga u hortikulturi te povećati interes mladih za hortikulturnu struku i pridonijeti stvaranju konkurentnih stručnjaka za europsko tržište rada (Pazman, 2015).

Srednja škola Novi Marof pohvaliti se može projektom „Poduzetništvo, moj izbor“. Tim se projektom žele potaknuti poduzetničke kulture u društvu te razvoj pozitivnog odnosa prema cjeloživotnom učenju. Svrha projekta je kreiranje boljih programa prema potrebama subjekata malog gospodarstva (Behin, 2017).

Zadnja škola prema popisu koja koristi Erasmus+ projekte je Srednja škola Ludbreg. Njihov projekt „Promocija obrtničkih i strukovnih zanimanja u duhu razvoja poduzetništva“ pridonosi informiranju učenika 8. razreda i njihovih roditelja/skrbnika o važnosti upisa djece u navedene odgojno-obrazovne programe s obzirom na potražnju tih zanimanja na tržištu rada (L. Srednja škola, 2018).

Navedeno je 13 srednjih škola sa njihovim projektima, međutim ostala je još jedna škola na području Varaždinske županije, Glazbena škola Varaždin. Ova škola ne koristi projekte Europske unije, ali analizom i pregledom drugih glazbenih škola u Hrvatskoj, vidi se da niti jedna od njih ne koristi europske projekte. Međutim, te škole drugačije djeluju od klasičnih srednjih škola, imaju puno natjecanja, nastupa i koncerata kako u Hrvatskoj tako i van Hrvatske te također svake godine se posjećuju neki veliki koncerti i događaji koji imaju veze sa njihovom strukom pa stoga vjerojatno ne razmišljaju o europskim projektima kada već imaju prilike vidjeti kako njihova struka funkcionira.

6. Zaključak

Ulazak u Europsku uniju za Hrvatsku i njezin gospodarski sustav imao je značajan utjecaj te je kroz ovaj rad promatrano kakav je to utjecaj imalo na obrazovni sustav čiji su dio promatranih 14 srednjih škola Varaždinske županije (Kos & Mrak, 2018). Promatrajući te programe, može se reći kako su relativno svi programi koji se nude u Hrvatskoj zastupljeni i u Varaždinskoj županiji te da su navedene škole vrlo dobar primjer korištenja europskih projekata što se vidi po vrstama projekata koji su povezani s obrazovnim programima koje te škole imaju. Europski projekti su projekti financirani iz fondova EU i na raspolaganju su svim članicama. Kako bi se projekte moglo uopće provoditi, potrebno je odrediti samu svrhu kako se projekt ne bi provodio tek toliko da se provodi već s određenom svrhom i ciljem. Projekt počinje razvojem ideje, a završava zaključenjem posla i realokacijom resursa, a za provođenje takvih projekata najvažnije čimbenike čine ljudski potencijali koji posjeduju određena znanja, kompetencije i iskustvo te financijska sredstva (Europska komisija, 2018). Nakon uspješno dobivenih sredstava i pomoći, kreće se u realizaciju projekta u čemu su se škole Varaždinske županije pokazale kao dobri korisnici jer provode velik broj različitih programa i svake godine su sve veći kapaciteti (ljudski resursi i financijska sredstva) uključeni u iste. Pregledom školskih kurikuluma promatranih srednjih škola, najčešće se koriste europski projekti iz programa Erasmus+, odnosno programa za potporu u obrazovanju, osposobljavanju, mladima i sportu (Europska komisija, 2018).

Doprinos ovog rada očituje se kroz prikaz projekata koji su se u prethodnih nekoliko godina provodili u srednjim školama Varaždinske županije. Naime, kroz taj je prikaz uočeno kako sve škole koriste određene programe te da se mogućnost koja je pružena ulaskom u Europsku Uniju iskorištava. U prilog tome govori činjenica da je Varaždinska županija već drugu godinu zaredom najuspješnija županija po povlačenju europskog novca, a velik dio tog novca se koristi upravo u obrazovne svrhe što svakako treba pohvaliti. Međutim, treba istaknuti kako su ti projekti uglavnom vezani uz energetske obnovu škola, a ne uz sami sustav obrazovanja i poboljšanja kvalitete obrazovnih programa (Varaždinska županija, 2019). Stoga, kada se već mnogo novaca troši u poboljšanju uvjeta za rad, zašto se onda novac ne bi trošio i na samo poboljšavanje kvalitete obrazovnih programa? Projekti srednjim školama nude mogućnost uključivanja u razne aktivnosti kao što su suradnja, mogućnost razmjene, razne sportske aktivnosti i slično, a da minimalno troše svoja sredstva. Drugim riječima, nejasno je zašto škole u većoj mjeri ne koriste sve mogućnosti koje im se nude. Povezano s tim, postavlja se pitanje zašto se škole ne odlučuju same pokrenuti neke projekte te zašto Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne poradi na organiziranju većeg broja radionica i predavanja na temu korištenja europskih projekata za srednje škole u svim gradovima.

Prema podacima sa Mobilnost.hr, za zadnjih šest mjeseci, nijedna radionica se nije održala u Varaždinskoj županiji osim onih održanih online. Online radionice su jako dobre i vrlo praktične jer se na njima mogu povezati škole iz svih krajeva Hrvatske bez putovanja iz jednog mjesta u drugo već je dovoljno imati internetsku vezu. Takav način provođenja radionica je vrlo dobar upravo iz navedenog razloga što predstavnici škola mogu komunicirati zajedno i dogovarati projekte i potencijalne suradnje putem te radionice, a ne moraju putovati ako se nalaze u različitim krajevima Hrvatske. Izvođenjem većeg broja takvih radionica moglo bi se motivirati škole na tom području na ulaganje u nove projekte, a međusobnim sudjelovanjem na razini države, škole bi mogle dogovoriti suradnju te možda čak i zajednički pokrenuti projekt. Isto tako, bilo bi dobro da se organizira i pokoja radionica u Varaždinskoj županiji s predstavnicima svih srednjih škola Županije ili da škole unutar same Varaždinske županije organiziraju određena predavanja ili radionice na kojima bi prisustvovala sve srednje škole u Županiji te bi razmjenjivali iskustva o Europskim projektima u kojima su bile ili još uvijek jesu. Time bi se možda potaknule škole koje manje ulaze u projekte da se više aktiviraju ili čak dogovore međusobnu suradnju na nekom novom projektu.

Literatura

- AMPEU, A. za mobilnost i programe E. (2018). Erasmus+: Opće informacije. Preuzeto 24. kolovoz 2018., od <http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/erasmus-opce-informacije/>
- Behin, J. (2017). SREDNJA ŠKOLA NOVI MAROF PROVODI EU PROJEKT - PODUZETNIŠTVO, MOJ IZBOR. Preuzeto 30. kolovoz 2018., od http://www.ss-novimarof.skole.hr/projekt_poduzetnistvomojizbor?news_hk=5347&news_id=703&mshow=704#mod_news
- CISOK. (2018). Upisi u srednje škole. Preuzeto 16. kolovoz 2018., od <http://www.cisok.hr/upisi-u-srednje-skole>
- Divjak, B. (2009). *Projekti u znanosti i razvoju EUROPSKI PROGRAMI*. Varaždin: Tiva Tiskara.
- Druga Gimnazija, V. (2018). *KURIKULUM_2017_2018*.
- Elektrostrojarska škola, V. (2017). ECWORK. Preuzeto 14. kolovoz 2018., od http://www.ess.hr/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=385&Itemid=357
- Europska komisija. (2018). Erasmus+. Preuzeto 28. srpanj 2018., od https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_hr
- Kos, I., & Mrak, M. (2018). Popis srednjih škola. Preuzeto 05. kolovoz 2018., od <http://www.varazdinska-zupanija.hr/repository/public/kontakti/ss/ss.pdf>
- Kosor, K., Petričko, I., Vargić, H., Soža Savić, I., Halilović, A., & Mladenka, K. (2016). *Erasmus+*. Zagreb: Sveučilišna tiskara.
- Krstić, D. (2016). Poduzetništvo - izazovi i prilike. Preuzeto 30. kolovoz 2018., od <http://www.efos.unios.hr/poduzetnistvo-neprofitnih-organizacija/wp-content/uploads/sites/163/2013/04/Upravljanje-projektima.pdf>
- Mauriček, V. (2017). NOVI ERASMUS+ PROJEKT: Atrévete a emprender. Preuzeto 18. kolovoz 2018., od http://ss-gospodarska-vz.skole.hr/?news_hk=1&news_id=1318&mshow=797#mod_news
- Medicinska škola, V. (2018). Kurikulum Medicinske škole Varaždin za školsku godinu 2017./2018. Preuzeto 28. kolovoz 2018., od http://www.medskvz.org/web/wp-content/uploads/2011/06/Kurikulum_Medicinske_skole_Varazdin_2017_2018.pdf

- Pazman, B. (2015). ZAVRŠIO EU PROJEKT NOVE KOMPETENCIJE UZGOJA I PRIMJENE UKRASNOG BILJA. Preuzeto 30. kolovoz 2018., od http://ss-arboretumopeka-marcan.skole.hr/eu_projekti/erasmus_?news_hk=5835&news_id=365&mshow=1569#mod_news
- Perhaj, K. (2018). Erasmus+, SIPS mobility. Preuzeto 26. kolovoz 2018., od <http://www.sipsmobility.com/erasmus-sips-mobility/>
- Prva gimnazija, V. (2017). Školski kurikulum. Preuzeto 13. kolovoz 2018., od http://www.gimnazija-varazdin.skole.hr/upload/gimnazija-varazdin/images/static3/1195/attachment/Skolski_kurikulum_2017-2018.pdf
- Rogina, P. (2018). ODOBRENA POTPORA ZA PROJEKT „ZDRAVSTVENA NJEGA ZA EU-GRADANE“ U PROGRAMU ERASMUS+. Preuzeto 26. kolovoz 2018., od http://ss-marusevec.skole.hr/erasmus_?news_hk=5613&news_id=603&mshow=1151#mod_news
- Škola, R. (2017). Školski kurikulum 2017./18. Preuzeto 18. kolovoz 2018., od <http://www.rudarska.hr/wp-content/uploads/2018/02/Skolski-kurikulum-2017.18..pdf>
- Srednja škola, I. (2018). Višejezičnost u digitalnom i multikulturalnom okruženju. Preuzeto 15. kolovoz 2018., od <http://www.ss-ivanec.hr/projekti/609-visejezicnosteuProjekt>
- Srednja škola, L. (2018). Promocija obrtničkih i strukovnih zanimanja u duhu razvoja poduzetništva. Preuzeto 30. kolovoz 2018., od <http://www.ss-ludbreg.skole.hr/programi/>
- Srednja strukovna škola, V. (2018). Erasmus+. Preuzeto 30. kolovoz 2018., od <http://www.sss-vz.hr/erasmus/>
- TopInfoWeb. (2018). Razlika između projekta i programa. Preuzeto 30. kolovoz 2018., od <https://hr.topinfoweb.com/the-difference-between-project-and-program>
- Varaždinska županija. (2019). Varaždinska županija – primjer uspješnog korištenja financiranja iz EU fondova. Preuzeto 18. lipanj 2019., od <http://www.varazdinska-zupanija.hr/novosti/iz-zupanije/varazdinska-zupanija---primjer-uspjesnog-koristenja-financiranja-iz-eu-fondova/>
- Vela, A. (2015). *Menadžment ESI fondova*. Zagreb: Školska knjiga.

Popis tablica

Tablica 1: Prikaz proračuna Erasmus+ programa kroz godine	12
Tablica 2: Prikaz država koje uz zemlje članice mogu sudjelovati na projektima iz Erasmus+ programa	13

Popis slika

Slika 1: Podjela srednjih škola u Hrvatskoj	8
---	---